

RECOMANACIONS COMITÈ D'ÈTICA I BONES PRÀCTIQUES ABORDATGE ÈTIC DE LA CRISI DE AL COVID-19

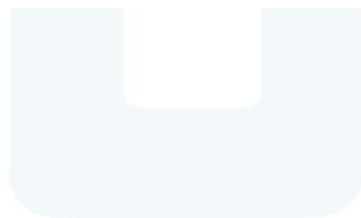
Barcelona, 6 d'abril de 2020

Impulsat pel Consell d'Ètica i Bones Pràctiques de La Unió, s'ha procedit a elaborar una revisió de materials disponibles per l'abordatge amb criteris ètics de la multiplicitat de conflictes que es plantegen amb aquesta crisi.

Recomanació inicial: en aquests moments la tasca dels CEA's i dels ERE's és més important que mai; el seu paper assessor per als professionals esdevé a la vegada un suport emocional en la presa de decisions molt dures, i per tant un suport essencial.

Els CEA's i ERE's han de procurar, en la mesura de que les condicions ho permetin, crear comitès de crisi a on un número reduït dels seus membres puguin estar a disposició dels professionals de l'entitat per poder aportar la visió ètica i el suport en l'adopció de decisions. Animem a les organitzacions sanitàries i socials a crear aquests grups amb flexibilitat i agilitat.

Al final d'aquest document trobareu un enllaç a un repositori dels principals documents elaborats per diferents organismes, Comitès, Comissions i altres institucions, per tal de que disposeu de la possibilitat de accedir-hi des d'un únic punt. Tot i així, els documents referencials en cada un dels àmbits que destaquem a continuació, apareixen singularment enllaçats.

Recomanacions sobre la intensitat assistencial i unitats de cures intensives. Recomanem, per la transversalitat dels signants i la seva concisió gràfica el document

[Recomanacions generals relacionades amb les decisions ètiques difícils i la adequació de la intensitat assistencial / ingrés en les unitats de cures intensives en situacions excepcionals de crisi.](#)

Volem destacar algunes idees claus d'aquest document:

- En relació a les **organitzacions**, recull un seguit de recomanacions per optimitzar recursos, consensuar criteris tècnics i ètics comuns, i planificar alternatives a l'ingrés a UCI.
- En relació al **pacient** fer-ne una valoració global i atendre a la seva edat biològica (en funció d'escalles de mesura (Valoració geriàtrica integral i altres), i considerar les seves preferències i valors. Incorpora una **taula de prioritat d'ingrés a UCI**. En qualsevol cas garantir sempre l'atenció pal·liativa.
- Pel que fa a l'àmbit de **l'ètica de les decisions**, recull **criteris de prioritació** descartant que l'edat cronològica mai ha de ser l'únic criteri; efectuar el **triaatge en base a justícia distributiva** (cost-oportunitat, maximitzar el bé comú); adoptar decisions amb **proporcionalitat** (no ingressar si el benefici ha de ser mínim, usar eines per valorar expectatives de vida –NECPAL-); i actuar sempre amb la màxima **transparència** i consens possible amb la família.

Recomanacions sobre criteris d'actuació assistencials en àmbits residencials

[Recomanacions pràctiques per a la presa de decisions ètiques clíniques en l'entorn residencial en la crisi COVID-19](#), document de consens liderat des de la Càtedra de Cures Pal·liatives de la Universitat de Vic sobre on es tracta l'abordatge amb **recomanacions generals per l'atenció** a la Persona / Família / Professionals / utilització de recursos / possibles derivacions de les persones en altres nivells assistencials.

Aborda quins **passos cal fer**, com fer-los i quins resultats s'espera obtenir.

Al mateix temps proporciona unes **recomanacions específiques de suport**:

- pels aspectes a considerar davant de situacions de persones amb de malaltia avançada i atenció pal·liativa
- en la presa de decisions
- a les família
- als equips de professionals.

Recomanacions sobre l'acompanyament a la mort i l'abordatge pal·liatiu

En els moments que estem vivint l'abordatge pal·liatiu i l'acompanyament a la mort son eines que malauradament s'han de poder disposar per part dels professionals aplicar, ja sigui en situacions d'ingrés hospitalari com en el camp residencial i, fins i tot, domiciliari. En aquest sentit recomanem dos documents que creiem referencials:

1. [Recomendaciones para Profesionales de Atención Domiciliaria en Cuidados Paliativos](#) de la Sociedad Española de Cuidados Paliativos (SECPAL) y la Asociación Española de Enfermería de Cuidados Paliativos (AECPAL)
2. [LES CURES PAL·LIATIVES DURANT UNA EMERGÈNCIA DE SALUT – PANDÈMIA COVID 19](#) de la Societat Catalano-Balear de Cures pal·liatives.

D'ambdós documents **destaquem les idees essencials** següents:

- **El procés de presa de decisions** en aquest context pot ser difícil i ha d'estar subjecte a les premisses ètiques de: **excepcionalitat, responsabilitat, transparència, inclusivitat, sensibilitat, confiança, equitat i major benefici per al major número de persones**
- **Promoure la comunicació.** Recull una sèrie de consells adreçats als professionals per afavorir la comunicació, amb el malalt i família, (amb indicacions d'expressions que s'haurien d'evitar i recomanant una sèrie de expressions per afavorir la comunicació)
- **Acompanyament integral al malalt i família,** durant aquest context de pandèmia apareixen situacions d'impacte emocional, incertesa, malaltia poc coneguda, sense tractament específic, mortalitat alta en alguns grups de malalts.
- **Que es tingui em compte la xarxa d'equips de cures pal·liatives.** Els quals poden fer atenció directa o suport als professionals en els diferents àmbits hospitalari, els equips UFISS, equips PADES.
- Incorpora un **quadre amb recomanacions** per dur a terme a diversos nivells assistencials (hospitalari, atenció domiciliària, atenció residencial) per donar resposta a les necessitats més freqüents, segon el **model de FRANK FERRIS**

Recomanacions sobre l'acompanyament i suport en el dol de familiars i professionals

Recomanem la consulta del document elaborat pel Col·legi Oficial de Psicologia de Catalunya [RECOMANACIONS PER AFRONTAR LA MORT D'UNA PERSONA ESTIMADA DURANT EL CONFINAMENT PER L'EPIDÈMIA DE COVID-19.](#)

Pel que fa als **pacients i familiars**, destaca:

- L'enfocament tant a donar suport al pacient en la fase de final de vida i als seus familiars en tot el procés, així com en la mort de la persona.
- Conté recomanacions en relació:
  - al procés de l'ingrés de la persona,
  - a la comunicació de la mort
  - la gestió del ritual de comiat
  - el procés de dol.

En relació als **professionals** centra les recomanacions a:

- Buscar moments per poder descansar i païr determinades vivències.
- Compartir neguit, idees, sentiments amb companys o persones de confiança
- Valorar la part positiva que s'està aconseguint recordant les millores i recuperacions.
- En cas de superació de la situació s'ha habilitat un telèfon de suport psicològic gratuït amb el suport de la FUNDACIO GALATEA i el COPC.

Reflexions de caràcter deontològic i criteris generals de funcionament de les organitzacions

Document del Comitè d'Ètica Assistencial d'Althaia sobre aspectes ètics i deontològics relacionats amb la pandèmia actual pel COVID-19, del que en destaquem algunes idees:

- Cal la **col·laboració** de totes les especialitats dins de les organitzacions per **planificar anticipadament i permetre tractar el màxim nombre de persones** amb possibilitats d'èxit.
- L'inevitable **distress moral i emocional** que pateixen els professionals no pot impedir en l'excepcionalitat del moment actuar amb **responsabilitat, professionalitat** i de manera planificada per no perdre oportunitats per les persones, **reconeixent** que això implica llargues jornades laborals, estar lluny de les persones estimades, i estar disposat a actuar **en condicions subòptimes** pel que fa a descans, seguretat, i tot pel bé de la societat.
- La **solidaritat i la col·laboració entre companys** és peça clau per a superar aquesta situació.
- S'espera dels professionals una **actitud prudent, calmada, intel·ligent i respectuosa** i de control; sense alarmisme ni fatalisme, però essent **transparentes** en les decisions i atenent al **dret a la informació** sanitària
- La nostra actuació ha de permetre **maximitzar el benefici** per la major part de la població, amb **criteris de justícia distributiva i equitat**.

Volem encoratjar als professionals, als directius i als governs de les organitzacions a continuar en la lluita diària i tant dura com la que s'està vivint; animem als **òrgans de govern** a combatre el sentiment soledat dels seus professionals mantenint un contacte (virtual i sobretot visual) amb els equips directius per traslladar el suport de la organització i que aquest arribi a tota la gent.

[ENLLAÇ REPOSITORI DOCUMENTS WEB LA UNIO](#)

TOT ANIRÀ BÉ!